

Analýza — Zrušení a zánik neaktivního spolku

Obsahem analýzy je:

- rekapitulace Vašeho dotazu,
- právní otázky, které budeme řešit,
- stručná odpověď,
- doporučené další kroky,
- podrobný právní rozbor,
- podklady.

Rekapitulace Vašeho dotazu

Uvádíte, že jste v 90. letech založili neziskovou organizaci. Ta v roce 2002 ukončila svoji činnost a v roce 2004 jste zrušili její účet. Nedošlo ovšem k řádné likvidaci a proces zrušení a zániku jste už nedotáhli do konce. Píšete, že Vám soud nedávno doručil usnesení, ve kterém Vás žádá o doložení množství dokumentů a dokladů, a to např. doklad o změně sídla. Zajímá Vás, zda je možné neziskovou organizaci zrušit na základě usnesení valné hromady z roku 2004 nebo zda je třeba celý proces likvidace začít nyní nanovo.

Na základě Vašeho dotazu se zaměříme na tyto právní otázky:

1. Jak probíhá zrušení a zánik neaktivního spolku po obdržení výzvy rejstříkového soudu?

Stručná odpověď

1. Vaše nezisková organizace se na základě novely zákona č. 304/2013 Sb., zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob („ZVR“) stala tzv. neaktivním spolkem. V současnosti rejstříkové soudy vyzývají spolky, které se nepřizpůsobily nové právní úpravě z roku 2014 k doplnění informací ve spolkovém rejstříku a doložení stanov. V případě spolku, který je neaktivní, nemá žádné členy a svou činnost navíc ukončil ještě před rokem 2014, je nejlepším řešením oznámit tyto skutečnosti přímo rejstříkovému soudu a nepouštět se do rušení spolku klasickou cestou.

Doporučené další kroky

1. Doporučujeme, aby oslovené osoby, kterým bylo usnesení soudu doručeno, oznámily soudu, že je spolek neaktivní, nemá žádné členy ani orgány, které by danou situaci řešily, a že ony samy už nemají s daným spolkem nic společného. Poté by mělo ze strany soudu dojít ke zrušení spolku a následnému zahájení likvidace.

Podrobný právní rozbor

Jak probíhá zrušení a zánik neaktivního spolku po obdržení výzvy rejstříkového soudu?

Neziskovou organizaci jste založili ještě za účinnosti staré právní úpravy, tedy pravděpodobně jako občanské sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Tato právní úprava byla s účinností k 01. 01. 2014 nahrazena komplexní úpravou v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník („občanský zákoník“). Z občanských sdružení se staly spolky.

Podle [§ 3041 odst. 2 občanského zákoníku](#) měly všechny spolky povinnost upravit znění svých stanov tak, aby odpovídaly nové právní úpravě. Zároveň podle [§ 122 odst. 2 ZVR](#) měly spolky povinnost aktualizovat své údaje ve spolkovém rejstříku. K těmto krokům mělo dojít do tří let od účinnosti občanského zákoníku, tedy do 01. 01. 2017.

Pokud ke změnám nedošlo, stanoví [§ 3041 odst. 2 občanského zákoníku](#) a [§ 122 odst. 3 ZVR](#) možné následky. V takovém případě má rejstříkový soud vyzvat k úpravě stanov a aktualizaci údajů ve spolkovém rejstříku a stanovit k tomu přiměřenou lhůtu. Pokud ani po uplynutí této lhůty k upravení nedojde, může soud spolek zrušit a nařídít jeho likvidaci.

I po 01. 01. 2017 ale nadále existovalo (a existuje dodnes) mnoho spolků, které své povinnosti podle občanského zákoníku a ZVR nesplnily. Vzhledem k zahlcenosti českého soudnictví byla ale provizorní právní úprava této situace přijata až v roce 2021. Na základě novely je podle [§ 125a ZVR](#) od 01. 06. 2021 ve spolkovém rejstříku uvedena informace o tom, že je daný spolek neaktivní. Nálepku neaktivního spolku si pak vysloužily právě ty spolky, které se nepodřídily pokynům v občanském zákoníku a ZVR.

Díky informacím uvedeným ve Vašem dotazu jsme byli schopni Vaši neziskovou organizaci identifikovat ve spolkovém rejstříku. Z rejstříku jsme zjistili, že i Vaše organizace získala k 01. 06. 2021 statut neaktivního spolku. Z toho důvodu Vám bylo doručeno usnesení krajského soudu, které jste k dotazu přiložili. V současnosti rejstříkové soudy (krajské soudy) zasílají spolkům, které dosud nepřizpůsobily zápis v rejstříku požadavkům ZVR a jejich členům přípravného výboru výzvy. V těchto výzvách k doplnění údajů ve spolkovém rejstříku a doložení stanov, rozhodnutí o volbě statutárního orgánu a souhlasu s umístěním sídla. Nejčastěji vyzývají právě členy přípravného výboru, a to proto, že jsou to jediné osoby, o kterých v souvislosti s daným spolkem mají informace.

Rada vlády pro nestátní neziskové organizace se v [informačním sdělení](#) vyjádřila k tomu, jak mají spolky na danou výzvu rejstříkového soudu nejlépe reagovat. Ve Vaší situaci, kdy spolek je zcela nefunkční, nemá členy a svou činnost ukončil ještě před rokem 2014, radí, aby se oslovený člen přípravného výboru obrátil na samotný soud. Doporučují soudu sdělit, že:

- dle znalosti osloveného člena je spolek neaktivní,
- nemá žádné členy ani orgány,
- on sám již není členem spolku a nemá s ním nic společného.

Na základě takového sdělení by soud měl přistoupit ke zrušení spolku a zahájení likvidace. Vzhledem ke znění přiloženého usnesení soudu je možné, že bude likvidátorem jmenován některý z Vás jakožto členů přípravného výboru. V takovém případě by mezi Vaše povinnosti patřilo:

- podání návrhu na zápis vstupu do likvidace do spolkového rejstříku,
- oznámení vstupu spolku do likvidace všem známým věřitelům a zároveň zveřejnění oznámení vstupu do likvidace společně s výzvou pro věřitele, aby přihlásili své pohledávky,
- zpeněžení likvidační podstaty (v tom rozsahu, v jakém to je pro splnění dluhů spolku nezbytné) a naložení s likvidačním zůstatkem podle stanov,
- podání návrhu na výmaz spolku ze spolkového rejstříku k rejstříkovému soudu, a to do do třiceti dnů od skončení likvidace.

Pokud budete schopni doložit, že jste se členství ve spolku pozbyli, soud Vás likvidátorem jmenovat nebude. Záleží nicméně na tom, jaký postup pro vystoupení člena ze spolku předpokládaly stanovy. V takové situaci by soud likvidátorem jmenoval podle [§ 191 odst. 4 občanského zákoníku](#) osobu zapsanou do seznamu insolvenčních správců.

Situace, ve které se v současnosti nacházíte není ojedinělým jevem. Pravděpodobně se v podobné situaci nyní nachází mnoho spolků. Doporučujeme tedy nerušit spolek z vlastní iniciativy a oznámit soudu situaci, ve které se nacházíte. V takovém případě by potom s největší pravděpodobností nemělo ani dojít k nutnosti dokládat vyjmenované dokumenty nebo platit jakoukoli pokutu.

Podklady

Při analýze Vaší situace jsme vycházeli z následujících veřejně dostupných podkladů:

- Rada vlády pro nestátní neziskové organizace - [Postup v případě, že si spolek nesplnil své povinnosti ve vztahu k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník](#)

Dostupné z:

https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/aktuality/INFO_2_Spolky_nesplnily_povinnosti_OZ.pdf

Zpracováno ke dni 29. 10. 2021.

Právní poradna Frank Bold radí v případech, kdy je dotčen veřejný zájem, a to zejména v otázkách ochrany životního prostředí, boje proti korupci a nezákonného postupu úředníků.

Přečtěte si [podrobnější informace o tom, jak poradna funguje](#).

Podpořte nás svým darem

Práce našich právních poradců je možná i díky Vaší podpoře. Pomozte svým finančním darem zachovat kvalitní bezplatné právní poradenství ve veřejném zájmu. Pro zaslání daru můžete využít [dárceovský formulář](#).

Děkujeme.